

ČÍS. 46.

KOZAČKA ŠTUTTGARTSKÁ.

STUTTGARTER GAISHIRTENBIRNE. — ROUSSELET DE STOUTTGART.

KOZAČKA ŠTUTTGARTSKÁ.

Původ a rozšíření.

Dobré této hospodářské hrušky domovem jest Virtembersko, kde jest nejvíce rozšířena. Tamější obyvatelé vypravují, že byla před mnoha lety nalezena jako pláň v porostech poblíž Štuttgartu jedním pastevcem koz. Uznána za hrušku velmi dobrou, rychle se šířila po celé zemi. Nyní jest rozšířena i v jiných zemích evropských. Na Moravě objevuje se po různu v zahradách domácích a volných sadech ve tvaru vysokokmenném. Všichni majitelé této odrůdy velice ji chválí jako jednu z nejlepších letních hrušek. Chvály této zasluhuje nejen plod, nýbrž i strom sám.

Poloha.

Strom roste dobře v polohách teplých i chladnějších. Ve výše položených krajích nutno proň vyhledávati jižní, chráněná úpatí svahů aneb i roviny proti severním větrům chráněné. Přímé severní větry mají za následek kaménkovatost ovoce, které tím velice na jakosti ztrácí. V chladných polohách zůstává ovoce malé, strom však při tom nijak netrpí.

Půda.

Půdu má rád teplou, sušší a musí býti dosti hluboká; může býti třeba i poněkud šterkovitá. Ve vlhkých a těžkých půdách není dosti úrodný.

Vzrůst.

Vzrůstu jest prostředního, tvoří prostředně velkou, pravidelnou, jehlcovitou korunu. Není mnoho odrůd hrušňových s tak pěknou korunou, jako má tento strom. Kostra koruny jest slabší a velmi hustá. Kmen mívá prostředně silný, pěkně vzpřímený. Letorosty tvoří dlouhé, slabé se silnými pupeny; krátkých plodonosných větviček nasazuje mnoho a proto jest každoročně velmi úrodný. Úrodnost stromu jest dobrá, zdraví jeho znamenité, hmyz ho nenapadá a plísňe mu neškodí. Ve školce roste též dobře, tvoří přiměřeně silné a rovné kmeny a třeba se nevyznaňoval bujným vzrůstem, přec nevyžaduje pěstování vysokokmenů dlouhé doby.

Stanoviště.

Vysazuje se do zahrad domácích neb štěpnic otevřených poblíž dědin, na jiná veřejná místa se nehodí, jelikož jest menší, poškozování přístupnější a pak pro rannost ovoce se nedoporučuje příliš pro veřejná místa.

Tvar stromu.

Pěstuje se jako vysokokmen neb polokmen, mohl by se též pěstovati ve tvaru jehlcovitém; pro jiný tvar zákrskový se nehodí. Poblíž

hlavních měst neb továren na zpracování ovoce by se dobře vyplácel založený sad s jehlanci šlechtěnými na obyčejném pláňti této odrůdy.

Dle toho, v jakém tvaru neb na kterém místě se pěstuje, rodí ovoce malé, až prostředně velké, tvaru pravidelně hruškovitého, menší plody bývají někdy také ke stopce plné, čímž ztrácejí tvar hruškovitý.

Odrůda tato rodí plody v chumáčích, a stává se, že každý plod v tomto chumáči má jiný tvar.

Kalich jest otevřený, hvězdovitý, velký a jest v prohlubince docela mělké a široké.

Stopku má podlouhlou neb krátkou, dosti silnou, dřevnatou, barvy světle hnědé neb nazelenalé. Málokdy jest stopka ve středu plodu, bývá obyčejně dužnatým svalem více k jedné straně stlačena. Stopka dobře vzdoruje větrům bouřlivým.

Barva plodu jest žlutozelená, při úplném uzrání žlutá, na straně slunečné hnědočerveně zbarvená. Základní i červené zbarvení jest mnoha zelenými a světlými tečkami kropeno. Po celém plodu, zejména na obkاليši, rozprostírají se jemné skvrny šedé, plod takový vypadá jako kožený. Tato skořicová barva objevuje se více u plodů ve výše položených krajinách, než u plodů rostlých v teplejších krajinách. Slupka bývá velmi jemná, hladká, pokud není rzí zdrsnatělá.

Dužnina jest nažloutlá, šťavnatá, rozplývající, jemně zrnitá, přec však tak hutná, že hodí se velmi dobře k zavařování v domácnosti i v továrních podnicích. Chuť dužniny jest velmi jemná, sladká a skořicově okořenělá. Malý jádřinec a malá, nevyvinutá jádra činí tuto hrušku velmi způsobilou pro konzervování.

Uzrává koncem srpna a drží se jen velmi krátkou dobu a musí se proto aspoň 8 až 10 dní před uzráním očesati. Zejména pro zavařování neb sušení, jelikož se musí loupati, češe se, pokud jest ještě úplně tvrdá, aby se dala dobře oloupati. Předčasné toto očesání nemá škodlivého vlivu na chuť konzervy; chuť zůstává vždy velmi jemná. Přezrálé plody zhniličí a ztrácejí úplně na ceně. Češe se jednotlivě anebo, ku př. pro sušení obyčejné, může se také setřásati.

Na trhu jest oblíbena jako ovoce stolní i jako ovoce hospodářské. V domácnostech se může zužitkovati všestranně, nejlépe však se hodí pro zavařování; vedle Viliamovy čáslavky sotva je lepší hruška k tomuto účelu. Též sušená dá velejemný výrobek.

V celém Německu řadí tuto hrušku k nejlepším letním a cení ji asi právě tak, jako my své doby neb snad někde ještě dnes ceníme naši solnohradku, kterou tam ani skorem neznají.

Ovoce.

Kalich.

Stopka.

Barva.

Dužnina.

Dozrání
a česání.

Zužitkování.

KOZAČKA ŠTUTTGARTSKÁ.